

УДК 371.13:378(410)

Григор'єва Т. Ю.

Підготовка вчителів-філологів до навчання дорослих в університетах Великої Британії

Навчальні програми з підготовки викладачів до навчання дорослих у переважній більшості університетів Великої Британії включають шість основних складових розділів знань викладача з освіти дорослих: 1) філософська концепція освіти дорослих (передбачає вивчення головних завдань, проблем та переконань); 2) психологія та соціологія всієї освіти (зокрема освіти дорослих); 3) досконале знання свого предмету; 4) здатність виконувати й керувати основними процесами навчання – визначення завдань навчального процесу, вибір і використання ефективних методів навчання; навчання лідерів; виконання навчальної програми; допомога, контроль та оцінювання навчальної діяльності; 5) особистий внесок у співпрацю з колегами, групою та суспільством; 6) подальший професійний розвиток [1, 193].

Важливим в аспекті досліджуваної проблеми є детальний розгляд реалізації підготовки вчителів-філологів до навчання дорослих в університетах Великої Британії, зокрема університету Бат (University of Bath) [2].

Так, його факультет освіти (Department of Education) пропонує навчання за кваліфікаційним рівнем магістра гуманітарних наук за спеціальністю "Англійська мова як іноземна для дорослих". Навчальна програма включає три розділи: 1) методи педагогічних досліджень; 2) принципи та закономірності навчання ІМ; 3) форми та методи навчання ІМ. Навчальні досягнення з кожного розділу оцінюються підсумковою контрольною роботою, яка повинна налічувати 5.000 слів, а на здобуття ступеню магістра виконується науково-дослідна робота, що нараховує до 15.000 слів. Додатковим розділ за цією спеціальністю є Курс DELTA, вступ на який передбачає певні вимоги до вступаючих, а саме: дворічний досвід викладання англійської мови як іноземної у різних сферах діяльності та за різними рівнями; наявність диплому за

спеціальністю "вчитель"; володіння англійською мовою за рівнем IELTS (8 балів за кожний аспект мовленнєвої діяльності).

Програма Курсу передбачає 90 кредитів (обов'язковий курс) та 24 кредитів за Курс DELTA, якщо студент не проходив його раніше. Навчальні досягнення студента оцінюються за 90 кредитами із розрахунку 60 кредитів за тематичні блоки, що вивчаються (методи педагогічних досліджень; принципи та закономірності навчання ІМ; форми та методи навчання ІМ, DELTA – 24 кредити) та 30 кредитів за наукове дослідження.

Освітні цілі навчальної програми курсу передбачають: формування професійно-методичних умінь слухачів шляхом поглибленого вивчення методики навчання ІМ для іншомовних слухачів; удосконалення навичок критичного та аналітичного мислення; засвоєння студентами знань щодо викладання ІМ для всіх вікових груп; надання можливості студентам поєднати теоретичний та професійно-практичний Курс DELTA; орієнтація на досягнення найвищого рівня кваліфікації з навчання англійської мови як іноземної DELTA, і здобуття ступеню магістра; забезпечення навчального процесу гнучкою програмою з денною та заочною формами навчання.

Результатом завершення курсу визначаються сформовані вміння: здійснювати критичний відбір навчально-методичної літератури; розуміти сучасні теорії навчання ІМ та використовувати їх відповідно до практичних цілей та різних контекстів; розробляти та адаптувати навчальні матеріали; здійснювати відбір адекватних прийомів та методів навчання ІМ; визначати та використовувати прийоми оцінювання і контролю навчальної діяльності тих, хто навчається.

Метод оцінювання тематичних блоків (не включаючи DELTA) передбачає виконання двох стислих аналітичних завдань та одного есе (щонайменше 3.500 слів). Курс DELTA оцінюється за п'ятьма практичними завданнями; двома письмовими есе; курсовою роботою (a case study) та письмовою екзаменаційною роботою [2].

Аналіз університетських програм з підготовки вчителів-філологів до навчання дорослих дозволяє виокремити їх спільні риси, а саме вони: мають теоретичне, наукове і практичне значення; спрямовані на удосконалення володіння ІМ; спрямовані на удосконалення умінь та навичок викладання ІМ; сприяють залученню до наукової роботи; спрямовані на розвиток критичного і аналітичного мислення; орієнтовані на подальший професійний розвиток.

Однак, навчальні програми університетів Великої Британії мають ряд відмінностей залежно від: а) попередньої кваліфікації вчителя; б) напрямку підготовки; в) терміну навчання; г) форми організації навчального процесу.

У Великій Британії підготовка вчителів-філологів до навчання дорослих здійснюється не лише в університетах, але і на базі коледжів та навчальних центрів неформальної освіти.

Список використаних джерел

1. *Houle C. O.* The Educators of Adults. In: Smith R M, Aker G F, Kidd J R (eds.) *Handbook of Adult Education* / C. O. Houle. – New York : Macmillan, 1977. – 151 p.
2. *University of Bath* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bath.ac.uk/education>